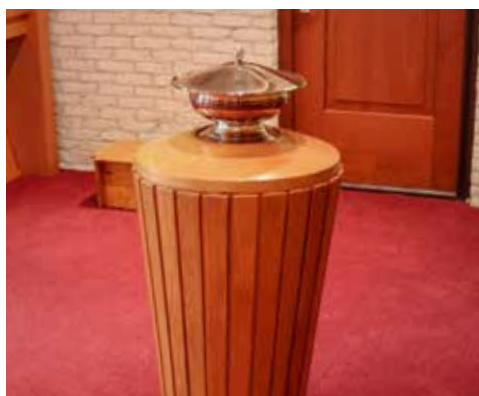
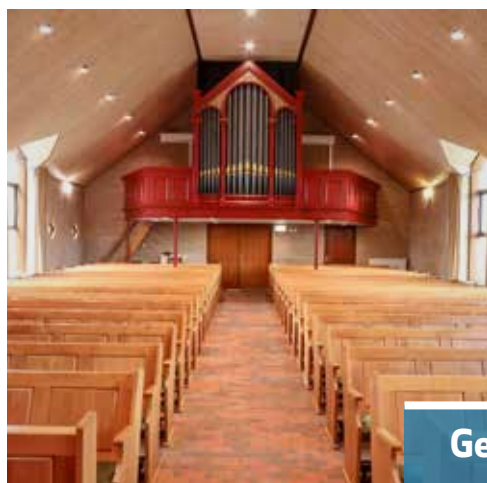

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

AAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Aalst

06/09/2018
jaargang 96

nr **49**

Van 1928 tot aan zijn overlijden in 1957 wordt de gemeente in het ambt gediend door Joh. Schalk. In 1922 heeft de Heere hem tijdens een ernstige ziekte aan zijn schuld ontdekt. Later vertelt hij daarover: 'Toen voelde ik, dat de Heere mij rechtvaardig van Zijn heilig aangezicht kon wegstoten. Ik had mijn doodvonnis wel met mijn eigen bloed willen ondertekenen. Toen ik

dacht voor eeuwig in de hel te zinken, sprak de Heere echter vanuit Job 33:24: 'Verlos hem, dat hij in het verderf niet nederdale, Ik heb verzoening gevonden.' En vanuit Jesaja 1:18: 'Komt dan, en laat ons tezamen rechten, zegt de HEERE; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol.'

Beth-El of Beth-Aven

Israël wil persé verloren gaan. Men komt in Gilgal, een centrum van afgodische eredienst. De ontucht viert er hoogtij. Men gaat naar Beth-Aven, dat is Beth-El – Huis Gods! Maar vanwege de gruwelijke afgoderij en beeldendienst noemden de profeten deze plaats: Beth-Aven – huis der ijdelheid!

Zo gij, o Israë!, wilt hoereren, dat immers Juda niet schuldig worde; komt gij toch niet te Gilgal, en gaat niet op naar Beth-Aven, en zweert niet: zo waarachtig als de HEERE leeft.

Hoséa 4:15

ds. M.J. van Gelder,
Geldermalsen

Toch zijn de Israëlieten nog een beetje vroom in eigen oog. Ze hebben de godsdienst van de vadersen nog niet geheel verlaten, want ze zweren nog in de tempel: 'Zo waarachtig als de HEERE leeft'. Maar dit alles is een gruwel in Gods ogen. Dit is een door en door goddeloos leven met een godsdienstig tintje. Is dit nu het oude Israël Gods? Met smart moet God zeggen: 'Zo gij, o Israë!, wilt hoereren...' Met andere woorden: Indien ge dan, ondanks al Mijn vermaningen en roepstemmen, toch verloren wilt gaan, ga dan verloren! God zegt: 'Laat hem varen' (vers 17).

Hoe ontzaglijk wanneer de HEERE ons gaat overgeven aan het verderf waarin wij onszelf gestort hebben. Wanneer Hij een zondaar zijn zin geeft in de zonde en niet langer vermaant en weerhoudt. Dan zijn we reddeloos verloren!

Hartontroerend

Tegen deze achtergrond is de aanspraak des HEEREN tot Juda hartontroerend. Het is waar, Juda is niet beter. Ook onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Ja, dat zijn wij, tenzij wij door de Geest Gods wederomgeboren worden. Ja, zelfs na ontvangen genade blijft het: en nog steeds tot alle boosheid geneigd (Zondag 23). Waar blijft een mensenkind toch zonder Christus' Geest en genade? Juda kan zo gemakkelijk door Israël meegesleept worden. De zonde is altijd aanstekelijk en verleidelijk. Hoe ontroerend is dan die uitroep des HEEREN: 'Dat immers Juda niet schuldig worde'. Hij wil waarschuwen voor de zonde. De zonde beledigt God, die smart Hem en roept Zijn toorn op. Hij wil waarschuwen voor de gevolgen van de zonde. Het is toch de brede weg, die ten verderf leidt. 'Dat immers Juda niet schuldig worde'. Want de toorn Gods tegen de zonde is zo groot, dat Hij, eer Hij die ongestraft liet blijven, die gestraft heeft met de bittere en smadelijke dood des kruises in Zijn lieve Zoon.

Wat een wonder, wanneer wij door Gods genade leren buigen: 'Heere, ik heb verdiend dat U mij laat varen! Wat een wonder als Hij dan enkele druppels van Jezus' bloed wil sprenkelen op het kwade en onreine geweten.

'Dat immers Juda niet schuldig worde'. Wie hoort hier niet doorklinken: 'Ik heb geen lust in de dood des zondaars, maar daarin, dat hij zich bekere en leve? Door deze tekst stromen de tranen van Christus: 'Och, of gij ook bekendet, ook nog in deze

In dit nummer

4 De ziel,
het kostelijkste juweel

10 Bij de bron

20 Jeftha's
dochter [2]

- 2** Beth-El of Beth-Aven
- 3** De vierde bedde in het Gebed des Heeren [35]
- 5** De droefheid naar God [4]
- 6** Niet voor de vorm
- 7** Dichterbij Dordt
- 8** Verkenning van het vastgestaafd verbond [4]
- 9** Jeugdubriek
- 11** Boekennieuws
- 12** Kerknieuws
- 12** Berichten
- 13** Kerkdiensten

De vierde bede in het Gebed des Heeren [35]

'Geef ons heden ons dagelijks brood.'

c. Het derde woord in deze bede is: 'heden.'

Wij bidden niet: Geef ons brood voor een maand of voor een jaar, maar voor een dag: 'Geef ons heden.'

Is het dan niet geoorloofd om voor het toekomende wat weg te leggen? Zegt de apostel niet dat degene die niet voor zijn gezin zorgt 'erger is dan een ongelovige'?

Zeker is het geoorloofd wat weg te leggen voor het nageslacht, maar onze Zaligmaker heeft ons wel leren bidden: 'Geef ons heden ons dagelijks brood', om twee redenen:

1. Opdat we niet angstig bezorgd zouden zijn voor de toekomst. Wij moeten niet onze hersenen pijnigen of ons kwellen om een groot vermogen aan te leggen. Als wij bij de dag leven, als wij maar genoeg hebben om voor het tegenwoordige rond te komen, moet dat ons genoeg zijn. 'Geef ons heden.' 'Zijt dan niet bezorgd tegen de morgen...' (Matth. 6:34).

De HEERE heeft Israël in de woestijn gevoed met manna en Hij heeft hen van de hand in de tand doen leven. Steeds was al hun manna op; en als iemand hun gevraagd had waar zij de volgende morgen hun ontbijt vandaan moesten halen, zouden zij gezegd hebben: 'Onze zorg is slechts voor deze dag; de HEERE zal het manna dat we nodig hebben, laten regeneren.'

Als we vandaag brood hebben, laten we dan niet Gods voorzienigheid wantrouwen voor de toekomst.

2. Onze Zaligmaker wil hebben dat wij bidden: 'Geef ons heden ons dagelijks brood', om ons te leren zó te leven alsof elke dag onze laatste was. Wij moeten niet bidden: Geef ons morgen brood, omdat we niet weten of we morgen nog wel leven, maar: 'Heere, geef het ons heden' Het kan immers wel de laatste dag zijn dat we leven en dan hebben we geen brood meer nodig.

Als wij slechts voor een dag om brood bidden, dan hebt gij die veel goederen hebt, reden tot dankbaarheid. Gij hebt meer dan ge vraagt; gij bidt slechts om brood voor één dag en de Heere heeft u genoeg gegeven om heel uw leven toe te komen. Wat dient ge toch een milddadig God!

Twee dingen behoren rijke mensen dankbaar te stemmen:

1. God geeft hun meer dan zij verdienen;
2. Hij geeft hun meer dan zij vragen.

(wordt vervolgd)

Thomas Watson

uw dag, wat tot uw eeuwige vrede dient'. 'Komt gij toch niet te Gilgal, en gaat niet op te Beth-Aven'. Het zijn de plaatsen der zonde en der ijdelheid.

Komt deze vermaning heden niet tot ons? Kom niet op plaatsen waar God niet ge-dient en gevreesd wordt. Zijn er onder u, die hun leven vinden op de sportvelden? Jongelui, waar ben je op zaterdagavond? Waar en hoe brengen we onze vakantie door? En als wij al niet gaan naar de afgoden van deze wereld, halen we die dan soms in huis? Of op onze telefoon?

Zweert niet

'En zweert niet: Zo waarachtig als de HEERE leeft'. Is ons dagelijks leven overtrokken met een streek godsdienstig vernis? De Naam des Heeren nog wel noemen in het gebed, 's zondags naar de kerk, maar ten diepste toch leven zonder God en tégen God? Soms nog graag van de Heere Jezus willen horen, maar tegelijk rustig een zondig leven aan de hand houden? Dan zegt de HEERE: 'En zweert niet'.

Hier is Zijn vermaning met het oog op uw eeuwig behoud: 'dat immers Juda niet schuldig worde'. Verlaat de slechtigheden en leeft!

Deze ontroerende vermaning zal, wanneer de Heilige Geest die toepast aan uw hart, u met droefheid over de zonde vervullen. Een droefheid naar God, die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid. En dan is daar een fontein geopend tegen de zonde en tegen de onreinheid.

Wat een wonder, wanneer wij door Gods genade leren buigen: 'Heere, ik heb verdiend dat U mij laat varen! Wat een wonder als Hij dan enkele druppels van Jezus' bloed wil sprenkelen op het kwade en onreine geweten. Dan breekt ons hart en zingen we wenend: 'Een stroom van ongerechtigheden had de overhand op mij, maar ons weerspanning overtreden, verzoent en zuivert Gij'.

Uit: "Het Gebed des Heeren" van Thomas Watson (uitg. Gebr. Koster, Barneveld, 1999).

De ziel, het kostelijkste juweel

In het boek "De bijna-christen ontdekt" zoekt Mead het behoud van zielen. 'Menig mens verkoopt zijn ziel voor een bete broods, maar bedenk toch dat de ziel het kostelijkste juweel op deze wereld is'.

Matthew Mead was hulpprediker in de St. Andrew's Church in Brettenham.

J. van 't Hul,
Lieren

vele smarten, hij zal naar de hemel gaan door vele droevige helleangsten. De schijnrechtvaardige zal bijna zalig worden, dat is: hij zal naar de hel gaan ondanks veel schone hoop op de hemel'.

Een ware gelovige kan wel laag vallen, en toch ware genade hebben. Een geveinsde kan ver komen en toch geen genade hebben. Een heilige kan dicht bij de hel komen, maar er nooit in. Een geveinsde kan opgetrokken worden langs de hemel en daar nooit een plaats krijgen. Een heilige kan bijna verloren gaan en toch eeuwig zalig worden. De geveinsde kan bijna zalig worden en toch absoluut verloren gaan, zegt Mead.

De rijke jongeling en de dwaze maagden

Mead noemt verschillende voorbeelden uit de Bijbel van mensen, 'die bijna en niet meer dan bijna-christenen zijn'. Als eerste noemt Mead de jongeling die tot Christus kwam om van Hem de weg des hemels te leren: 'Goede Meester, wat zal ik goeds doen, opdat ik het eeuwige leven hebbe?' Wat ontbrak hem nog? 'Zoudt gij niet denken dat dit een goede man was? Hoe weinig komen er zo ver. En nochtans, hoe ver hij ging, hij verliet Christus ten laatste'. De dwaze maagden waren ook zulke mensen. Ze hadden olie, ze gingen voort, ze gingen met de wijze maagden, ze voegden zich bij hen die zich gevoegd hadden bij de Heere. Ze gingen de Bruidgom tegemoet en meenden met Hem in te gaan, maar hun begeerte was niet waar, was niet tijdig en niet oprecht. En ten laatste was het te laat.

'Gij, die belijders van het Evangelie zijt, aanschouwt en beeft; indien zij, die ons te boven zijn gegaan, den hemel niet binnengaan, wat zal van ons worden, die zoveel bij hen tekortschieten?'

Indringend zoekt Mead naar waarheid in het binnenste. Maar de zwakgelovige hoeft bij hem geen moment kleinmoedig te worden. De ziel die 'de minste ware genade' heeft, komt nooit te kort, 'want God behoudt de oprechten van harte' (Ps. 7:11).

(wordt vervolgd)

De ziel van de mens is het kostelijkste stuk onder Gods werken, zegt de Londense prediker.

De mens die voor het oog wel christelijk leven wil, maar de ziel laat verkommen, gaat als een bijna-christen voor eeuwig verloren. 'De ziel is het kostelijkste van de gehele schepping. Zullen wij dat niet groot en dierbaar achten? (...) Och! wacht u dat gij niet gevonden wordt in hoogachting van andere dingen en in minachting voor uw ziel. Zal uw vlees bemind en uw ziel versmaad worden? Zult gij uw lichaam kleden en koesteren, en voor uw ziel geen zorg dragen? 't Is alsof iemand zijn hond voedsel gaf en zijn kind van honger liet sterven'.

Koning Agrippa

Het is koning Agrippa die in Handelingen 26:28 zich door Paulus bijna laat bewegen een christen te worden. Mead: 'Paulus spreekt zó krachtig voor zijn religie dat Agrippa op het punt van zijn belijdenis schijnt te wezen. Hierop zegt hij tot Paulus: 'Gij beweegt mij bijna een Christen te worden'.

'Bijna'. Daar gaat het Mead in dit ernsti-

ge boek om, om dat 'bijna een christen worden'. 'Agrippa's consciëntie is geraakt, hoewel zijn hart niet vernieuwd is. De kracht van Paulus' bewijsredenen hebben Agrippa bijna een nieuwe aankomeling doen worden in de belijdenis van het christendom'. Maar het is slechts bijna. Mead stelt de zaken zeer scherp. Hij ziet dat als zijn dure plicht. 'O, dat God mij wilde helpen om deze zaken zo te verhandelen dat gij ten einde daarvan moogt zeggen: 'Gij beweegt mij om niet bijna, maar om geheel een christen te zijn'. Er zijn er tóch al zovelen die niet helemaal een christen zijn, stelt Mead vast. 'Er zijn er velen die ná aan de hemel zijn en nochtans niet nader komen; velen die dicht bij de zaligheid zijn, maar nooit de minste zaligheid genieten zullen. Zij hebben de hemel in 't gezicht, nochtans zullen zij nooit een gezicht van God hebben'.

Twee soorten mensen

Er leven twee soorten mensen op de aarde, zegt Mead: rechtvaardigen en schijnrechtvaardigen. 'De rechtvaardige kan nauwelijks zalig worden, dat is: door

De droefheid naar God [4]

ds. J.J. van Eckeveld,
Zeist

Hoe komt de naar God bedroefde nu tot de kennis van de Zaligmaker? Langs welke weg?

Let er op dat men in deze droefheid God leert rechtvaardigen en toevallen. De eer en het recht van God worden hier zo op het hart gebonden, dat het onze diepste smart wordt dat we die dienenswaardige God door onze zonden onteerd hebben. David zegt in Psalm 51 dat de Heere rechtvaardig is in Zijn spreken en rein in Zijn richten (vers 6). Hij mocht dat dus hartelijk erkennen. Calvijn spreekt meermalen over het rechtvaardigen van God. In zijn tweede preek over Genesis 15:6, zegt hij het volgende: 'Want nadat Hij dit vonnis heeft uitgesproken: 'Vervloekt zij, die niet zullen vervullen al de dingen die hier geschreven zijn', is Hij er niet mee tevreden rechter te zijn, en de mensen met de mond veroordeeld te hebben, maar Hij wil dat het volk antwoordt: Amen, dat wil zeggen dat iedereen zijn ongelijk erkent met eigen instemming, en dat men zich geheel veroordeeld acht, en belijdt dat het vonnis dat Hij heeft uitgesproken rechtvaardig en billijk is.' Calvijn heeft dus gesproken over het billijken van God in Zijn rechtvaardig oordeel. Verder zegt hij in dezelfde preek: 'Daar hebt ge in één woord waarop God aan-

houdt, wanneer Hij ons ontdoet van alle mening van onze deugden, het is omdat Hij alleen als rechtvaardig erkend wil zijn, en dat wij verloren en veroordeeld zijn in onszelf'. Wat een les om God alleen als rechtvaardig te erkennen, zoals Calvijn dat zegt.

Het spreken van Calvijn is ook helemaal in de lijn van de Catechismus als daar in antwoord 15 gezegd wordt dat 'God wil, dat aan Zijn gerechtigheid genoeg geschiede'. In de droefheid naar God werkt de Heere ernaartoe dat we dat heilig recht hartelijk leren erkennen en billijken, ook al betekent dat onze totale veroordeling. Dat billijken van Gods recht is een zaak van liefde. Dan krijgen we God lief, ook in Zijn rechtvaardigheid. Dan leeft het in het hart: Ik zou nooit echt blij kunnen zijn als ik weten zou dat door mijn zaligheid het recht van God gekrenkt werd.

Waar ik nu in die droefheid de Heere hartelijk leer billijken in Zijn recht, waar ik het vonnis dubbel waardig geworden ben, wat wordt het daar een wonder als het Evangelie opengaat voor mijn ziel en het licht mag vallen op Christus.

Blijdschap in Christus

Wat een zalige blijdschap als Christus Zich vanuit het Evangelie door Zijn Geest aan het bedroefde hart ontdekt. Paulus schrijft in de Brief aan de Galaten dat het Gode behaagd had Zijn Zoon in hem te openbaren (Gal. 1:16). Voor het woord 'openbaren' gebruikt Paulus dan een woord dat betekent dat het doek wordt weggetrokken. Wat een wonder als de Heere dan het doek wegtrekt. Dat kan als zo'n bedroefde in de kerk zit onder de prediking. Ja, juist en vooral daar, waar het Evangelie klinkt. Het kan ook als hij in de binnenkamer van het gebed de Bijbel opent. Dat kan men nooit meer vergeten, die eerste keer dat het doek werd weggetrokken. Toen mocht u er iets van zien Wie Jezus is. In Hem is nu juist alles wat zo'n bedroefde nodig heeft. Maar al bij het eerste gezicht des geloofs op Christus is er een zalige volheid, dan ligt alles eronder en mag het hart zich verheugen in Hem.

Een droefheid, die zich verdiept

En als men gebracht wordt tot de zaligmakende kennis van Christus, is die droefheid naar God dan voorbij? Dan wordt de droefheid nog dieper en inniger. Want dan ga ik pas recht zien wat mijn zonden Hem hebben gekost. Nooit zijn mijn zonden bitterder dan daar, waar ik ze zie in de wonden en het bloed van de Zaligmaker. U moet dan ook niet denken dat de droefheid naar God iets is dat alleen verbonden is aan het beginnende genadeleven; integendeel, die droefheid gaat heel het christenleven mee tot de laatste snik. Al mag ik weten dat het anker vastligt in de gerechtigheid van Christus, dat mijn schuld betaald en mijn zonde verzoend is, dan zijn het nog de dagelijkse zonden, die steeds weer scheiding maken tussen God en mijn ziel en mij het uitzicht op die dierbare Koning benemen. Die droefheid is dan ook een blijvende zaak in het leven van Gods kinderen.

Ik kom erachter dat, ook al is dat doek weleens weggetrokken, zodat ik uitzicht kreeg op de Zaligmaker, ikzelf door mijn zonden het doek er steeds weer vóór trek. Maar die trouwe Heere wil steeds opnieuw dat doek wegtrekken en zo al meer doen zien en ontdekken van de volheid in het werk van Christus. En naar de mate des geloofs mag het bedroefde hart dan vastheid vinden in het Middelaarswerk van die gezegende Christus.

(wordt vervolgd)

Niet voor de vorm

Hem last en bevoegdheid gevende...

Uit de lastbrief van de classis: 'De classis verklaart bij deze, dat ze de kandidaat... onderzocht heeft... en dat ze met vrijmoedigheid voornoemde broeder toelaat tot de bediening van het Woord en de sacramenten, hem daartoe last en bevoegdheid gevende, met de bede, dat de Heere hem door de bediening van de Heilige Geest getrouw en volvaardig make tot deze heilige en gewichtvolle dienst, tot welks getrouwe vervulling hij zich door mede-ondertekening - overeenkomstig de in de Gereformeerde Gemeenten geldende bepalingen dezes- voor zijn leven verbindt'.

v.A.

Tijdens de opleiding aan de Boezemsingel wordt de bestudeerde leerstof natuurlijk heel regelmatig getoetst. Driemaal per cursusjaar vindt dat door middel van mondelinge tentamens plaats, in aanwezigheid van (meestal) twee curatoren. Wanneer we dat over vier studiejaren optellen, komen we dus aan twaalf officiële evaluatiemomenten. Daarmee wordt de toerusting op de Theologische School dan afgerond. Maar er is nog een dertiende keer! Na 32 jaar weet ik nog heel goed dat dit een niet te onderschatten gebeurtenis is. Dan hebben we het niet over de schooltentamens/examens, maar over het *classis*examen.

Beslissend

Het classisexamen wordt geheel onder verantwoordelijkheid van de classis afgenomen. Deze verantwoordelijkheid geldt de Bijbeltekst, waarover een preekvoorstel moet worden gehouden. De classis is ook verantwoordelijk voor de vakken en voor de wijze van examineren. In de praktijk is het al jarenlang de gewoonte om

dit te (laten) doen in vier vakken: dogmatiek, exegese, kerkgeschiedenis en kerkrecht. Maar de classis is vrij om eventueel andere vakken te laten toetsen. Er is keus genoeg! Verwonderlijk eigenlijk dat hier niet meer variatie blijkt.

Ook is het vrij algemeen de gewoonte om de docenten van de Theologische School te verzoeken de examens af te nemen. Enkele classes vormen daarop een uitzondering, zoals Utrecht en Gouda. Formeel is dat geheel naar de bedoeling van het kerkrecht. Want de kerk laat toe tot het ambt, niet het curatorium of de school. Dat is principieel! Ook al is er veel te zeggen voor de praktijk die gegroeid is. Zeker vanuit de kandidaat gezien. Maar de classis moet terdege haar verantwoordelijkheid blijven beseffen! Het moet daarom wel om een in alle opzichten *waardig* examen gaan, overeenkomstig het kerkrechtelijke gewicht: immers *nu* pas wordt een kandidaat toegelaten tot de heilige dienst. Ook al is hij in het bezit van het getuigschrift van de school. Dit vormt het beslissende examen. Het hoogtepunt vormt daarna de uitreiking van de zogenaamde lastbrief. Deze wordt uitgereikt op grond van dit afgelegde examen. Niet (slechts) op grond van het getuigschrift van de Theologische School.

Inhoud

Deze lastbrief opent kerkrechtelijk de deur naar het ambt. De brief wordt voorgelezen en ondertekend namens het classismoderamen en de kandidaat. (De inhoud staat hierboven afgedrukt). De volgende zaken halen we daaruit naar voren, juist in de tijd dat de drie kandidaten dit achter de rug hebben en in hun eerste gemeente bevestigd worden. De kern is dat de classis - met een positief advies van de deputaten artikel 49 van de particuliere synode - *toelaat* tot de bediening van Woord en sacramenten: 'hem daartoe de last en de bevoegdheid gevende...! Wat de Heere al jaren geleden op de ziel van de kandidaat bond wordt nu werkelijkheid in de kerkelijke weg: de opdracht van Godswege om dienaar des Woords te zijn. Hoe *onbekwaam* hij zich in

Zich onbekwaam voelen, maar niet onbevoegd zijn.

de toekomst ook mag en zal voelen, toch is hij niet *onbevoegd*. Onbekwaam, maar toch niet onbevoegd! Dat mag hij voor God en mensen openleggen. Want het is en blijft toch zo'n 'heilige en gewichtvolle dienst'. Wie is tot deze dingen bekwaam? Zeker ook in deze tijd. Vandaar de uitgesproken bede: 'dat de Heere hem door de bediening van de Heilige Geest getrouw en volvaardig make.'

De bevestiging van de roeping blijkt uit deze Geestesvruchten: trouw en zeer bereidwillig zijn in al het dienstwerk. Vandaar dat de kandidaat tenslotte van

zijn kant belooft zijn ambt ook trouw te vervullen. Weer deze trouw: trouw aan het Woord, aan de belijdenis en aan de kerkorde. Trouw aan Gods eer en rechten, aan de zielen die hem toebetrouwd worden. Wat een verantwoordelijkheid!

De beloofde trouw geldt zelfs ook 'de in de Gereformeerde Gemeenten geldende bepalingen'. Trouw aan het geheel van het eigen kerkverband dus, waarbinnen de eerste verantwoordelijkheid altijd blijft liggen. Dat wordt beloofd zolang de kandidaat de krachten en het leven van de Heere mag ontvangen. Daar kom je dus nooit

helemaal van los. Ambtelijke trouweloosheid - in welke vorm dan ook - is naar de Schrift een ernstig kwaad.

Wanneer dit beseft wordt, dringt de herhaalde oproep naar de gemeente: 'bidt voor ons' (1 Thess. 5:25 en 2 Thess. 3:1). Opdat de predikanten steeds weer bekwaam en getrouw gemáákt worden door de Geest van Christus. Een oproep, die ds. M. Blok bij zijn intrede in Scherpenisse ook verwoordde uit Kolossenzen 4 vers 3: 'bidde meten ook voor ons, dat God ons de deur des Woords opene, om te spreken de verborgenheid van Christus...!'

RUBRIEK **DICHTERBIJ DORDT** [32]

Pas toch op met citaten

400 JAAR - SYNODE VAN DORDRECHT

Uit het besluit van de DL: '...dat zij van het geloof der gereformeerde kerken willen oordelen, niet uit lasteringen, die hier en daar uit samenge-raapt zijn, ook niet uit private of bijzondere uitspraken van sommige, zo oude als nieuwe leraren, die dikwijls ook te kwader trouw aangehaald, of verdorven en in een verkeerde zin verdraaid worden; maar uit de belijdenis der Kerk zelf...'

We zijn bezig met het slotgedeelte van onze Dordtse Leerregels. Hopelijk voel je inmiddels waarom dit onbekende gedeelte onze aandacht in dit jubileumjaar waard is. De onderwerpen zijn zo actueel. Zo ook in dit gedeelte. Hiervoor heeft de aansporing om je te funderen op de belijdenis(geschriften) van de kerk geklonken. Met als achtergrond de waarschuwing tegen het gevaar van allerlei vormen van subjectivisme. Los van de Heilige Schrift allereerst, en

vervolgens van de 'voorwal van de Schrift', onze belijdenis. Natuurlijk is er genoeg tot onderwijzing en stichting te lezen. Maar wat is het vaste fundament van de geloofsleer en het geloofsleven van de Kerk? Dat luistert best nauw! Want als het fundament niet deugt, weten we toch van de dwaze bouwer uit Matthéüs 7 wat de rampzalige gevolgen zijn. Wanneer de Heilige Geest werkt, is het ons altijd te doen om waarheid en vastheid. De Geest maakt wáár, voor God en mensen. Daarop wil Dordt in alle Schriftgetrouwheid wijzen. De kern van de afgedrukte woorden is: pas toch op met citaten. We hoorden hoe gevaarlijk het is te luisteren naar overal vandaan gehaalde lasteringen. Daarvan hebben we acht voorbeelden doorgeno-

men. Er is nóg een gevaar: het aanhalen van predikanten uit het verleden en het heden. Want bij citeren haal je uitspraken uit hun verband. Dat gebeurt 'dikwijls ook te kwader trouw, verminkt of verdraaid'. Bewust of onbewust zijn we vooringenomen; willen we ons eigen gelijk bewijzen. Voor het werken met citaten wil Dordt ons dus uitdrukkelijk waarschuwen. Het is daarom geheel overeenkomstig deze woorden uit onze Leerregels, om ook in het catechetisch onderwijs de geloofsleer voor onze jongeren meer te funderen op de belijdenis dan op allerlei citaten van oudvaders. 'Private of bijzondere uitspraken' hebben principieel minder gezag. En daarom ook minder zeggingskracht. Leeft dit besef onder ons voldoende? Dan hoeft er echt (nog) geen sprake te zijn van 'verdorven en in een verkeerde zin verdraaid worden'.

Laat de belijdenis toch vooral dienen om de geloofsleer te funderen. Dat fundament is het meest betrouwbaar (gebleken). Van elke individuele predikant uit verleden en heden geldt toch: 'wij kennen ten dele en wij profeteren ten dele' (1 Kor. 13: 9). Dat beseffend maakt bescheiden en voorzichtig. Ter verduidelijking: de manier waarop wij met citaten van individuele puriteinen omgaan. Losse citaten en beperkte deeltuitgaven geven vaak verwarring.

Laten we daarom ook de geloofsleer van de puriteinen onderbouwen met hun eigen belijdenisgeschriften van Westminster. Dat tilt ons uit bóven het individuele van een theoloog en een lezer. Dat is beproefd goud. Want met onze belijdenis hebben we beproefd goud in handen gekregen. Zien we de waarde ervan voldoende?

v. A.

Verkenning van het vastgestaafd verbond [4]

In het verschenen boekwerk "Het onwankelbare verbond" is ook ruimschoots aandacht voor de opvattingen aangaande het verbond door de eeuwen heen. Een vorige keer hebben we stilgestaan bij het verbond in de Reformatie. Maar ook in de eeuwen daarna tot in onze tijd toe zijn er steeds weer oude en nieuwe gedachten over het eeuwige verbond waarneembaar.

ds. J. Schipper,
Scherpenzeel

Verbond in 19^e en 20^e eeuw

In hoofdstuk 4 staat ds. J.B. Zippro stil bij het verbond in de negentiende en twintigste eeuw. Hij merkt eerst terecht op dat de kerkelijke verdeeldheid heden ten dage veelal terug te voeren is op verschillen in opvattingen over het genadeverbond. Al die opvattingen kunnen natuurlijk niet behandeld worden in een enkel hoofdstuk, maar aan een beknopte paragraaf over de ontwikkelingen in de negentiende eeuw kon en wilde de schrijver niet voorbijgaan. Zo begint Zippro te spreken over de vaders der Afscheiding, van wie ds. H. de Cock sterk vasthield aan het verband tussen verbond en verkiezing. Maar reeds op de tweede synode van de Afscheidenen in 1837 kwamen verschillende meningen openbaar: de "Drentse richting" bleek heel wat behoudender en bevindelijker dan de meer voorwerpelijke "Gelderse richting". Na een publicatie van een boek over de kinderdoop (van de predikanten Pieters en Kreulen) verscherpten zich de tegenstellingen onder de Afscheidenen.

Kuyper en Kersten

In 1892 vond de vereniging plaats tussen de Afscheidenen en de Dolerenden: het begin van de Gereformeerde Kerken in Nederland. Degenen die niet wensten mee te gaan, verenigden zich in de Christelijke Gereformeerde Kerken onder leiding van ds. F.P.L.C. van Ling. Zij verzetten zich in het bijzonder tegen de leer van de veronderstelde wedergeboorte van dr. Kuyper

H. de Cock

en diens volgelingen. In het begin van de twintigste eeuw blijken er in de Gereformeerde Kerken zelf ook spanningen te zijn ten aanzien van verbond en doop. Veel onderlinge verschillen dus. Dan is het een wonder dat in zo'n tijd een nieuw kerkverband mocht ontstaan. Het was ds. G.H. Kersten die in 1907 de Ledeboerianen en de Kruisgezinden bijeen mocht brengen tot de Gereformeerde Gemeenten. Veel van wat de geleerde Kuyper naar voren bracht over verbond en prediking kon ook de instemming van de Gereformeerde Gemeenten hebben, maar de wegen scheidden zich, waar Kuyper ging spreken over de wedergeboorte en de kinderdoop. Reden waarom een predikant als ds. W.

den Hengst in 1913 in Veenendaal overging naar de Gereformeerde Gemeenten.

Van Bavinck tot Kersten

De theoloog dr. H. Bavinck had grote bewondering voor Kuyper. Hij schreef in 1907 "Magnolia Dei", waarin hij lovende woorden sprak over "Abraham de geweldige". Maar hij bleek toch anders te denken over bijvoorbeeld de heilsorde. Bavinck bleef trouw aan het erfgoed van de gereformeerde theologie, ook wat het verbond der genade betreft.

Een andere denker was dr. K. Schilder, een scherpzinnig theoloog. Deze kon ongemeen fel zijn. Hij zei: 'Wie niet polemiseert, is niet bekeerdt'. Al snel kwam hij in conflict met de leiding van de Gereformeerde Kerken. En ook dat had weer te maken met doop en verbond. Het liep uit op de vrijmaking in 1944. De Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt werden een feit.

Zippro laat verder het licht schijnen over de visie op verbond en doop, die we tegenkomen bij theologen als dr. S. Greijdanus en dr. J.G. Woelderink. Hun opvattingen zijn vrijwel tegengesteld aan die van ds. I. Kievit, wiens boek over "Tweeërlei kinderen des verbonds" een goede ingang vond in de Gereformeerde Gemeenten; ook bij ds. G.H. Kersten. De laatste streed echter op het scherpst van de snede met broeders uit de Christelijke Gereformeerde Kerken betreffende hun drieverbondenleer. Kersten achtte een verbondsleer, die losgemaakt wordt van de verkiezing, een 'verbonds-ontzenuwende leer'. Ook de onderscheiding tussen 'schenking' en 'deelachtigmaking' wijst Kersten af: 'God schonk nimmer de beloften des levens aan verworpenen, en zij misleiden dan ook zichzelf en anderen, die aan alle gedoopten het recht op de beloften van het genadeverbond toekennen, dewijl God de Getrouwe is, Die Zijn beloften zekerlijk vervullen zal'. Prof. G. Wisse droeg leed om de kerkelijke twisten, maar was het ten diepste met ds. Kersten eens. Onze broeder uit het hoge noorden (inmiddels bevestigd in het verre zuiden) gaat ten slotte nog in op de leeruitspraken van 1931 en de kritiek daarop, alsmede (in het kort) op de scheuring in 1953 en wat daaraan ten grondslag lag. Een ieder mag wel ter harte nemen wat ds. Zippro in het slot opmerkt: 'Een verbondsvisie waarbij de oproep tot bekering en de noodzaak van de wedergeboorte ontbreekt, is niet naar de Schrift'.

(wordt vervolgd)

Huisbezoek

P.C. Beeke, Middelburg

Vanavond komt de kerk op bezoek. Wat komen ze doen? Om het héél kort te zeggen: huisbezoek is een 'hartonderzoek'.

Jij bezoekt elke zondag de kerk. Minstens honderd keer per jaar. Gelukkig, want in veel landen is dat verboden. Huisbezoek is net andersom: de kerk komt bij jullie thuis. Eén keer per jaar samen stilstaan op de levensweg. 'Heb ik al een nieuw hart gekregen?' Hartonderzoek dus. Is het huisbezoek 'gelukkig weer voorbij'? Jammer, dan is het mislukt. Als het alleen maar 'heel gezellig' was, ook. Een goed huisbezoek herken je aan drie dingen: 1. Het is eerlijk; 2. Het gesprek is ernstig. 3. Het gaat over eeuwige dingen.

Eerlijk. Fijn als de ouderlingen meeleven met het gezin, rond werk en school. Maar zij moeten ook een eerlijke vraag stellen: 'Doorzie jij je lot? Hoe zal je rechtvaardig verschijnen voor God?' Dé kernvraag voor groot en klein. Niet eenvoudig, wel eerlijk. Trouwens, tieners moeten ook hun vragen (kunnen) stellen op huisbezoek. Die verdienen een eerlijk, Bijbels antwoord.

Ernstig. Tot ieder komt de vraag: wat is jouw enige troost in leven en sterven? Daarom is huisbezoek ernstig. Na het huisbezoek weten we het weer, de oudste én de jongste: ik ben nog op de brede weg óf: ik ben op de smalle weg.

Eeuwig. Huisbezoek gaat verder dan slechts tijdelijke dingen. Dominees en ouderlingen waken over je onsterfelijke ziel! Wat doet de Bijbel met jou? Wat leerde je

van de laatste preek? Kun je God zonder schrik ontmoeten? Hoe denk je over de eeuwigheid?

Huisbezoek: eerlijk – ernstig – eeuwig. Daarom een vraag: willen ouders en kinderen vóór huisbezoek bidden: 'Heere, vanavond komen ze, wilt U er ook zijn?' Willen ambtsdragers bidden: 'Heere, vanavond gaan we weer, leer ons luisteren en spreken. En mogen we allemaal Uw stem horen?'

Dan is Hij in het midden.

vervolgverhaal

35

Palko de kleine evangelist

J.W. van den Berg

Palko houdt zijn adem in als hij hoort hoe Jozef van Arimathéa aan Pilatus vraagt of hij het lichaam van de Heere Jezus mag hebben.

Hij ziet hoe een grote steen voor de opening van het graf wordt gerold. Hij volgt de drie vrouwen op hun weg naar het graf. Hij hoort de engel zeggen: 'Hij is opgestaan. Hij is hier niet!' Maar dan... Palko kan het bijna niet geloven, dan... 'De Heere dan, nadat Hij tot hen gesproken had, is opgenomen in de hemel en is gezeten aan de rechterhand Gods!'

Nu weet hij waar Jezus is! Palko kijkt naar buiten, naar boven. Jezus is in de hemel! Zijn Vader heeft daar een heerlijke troon en Jezus zit aan Zijn rechterhand.

'Nu begrijp ik het!' roept hij triomfantelijk uit. 'Daar bóven is het land waar de zon nooit ondergaat! Is het niet zo, oom Martin?'

Lesina geeft geen antwoord. 't Kan best zijn dat de jongen gelijk heeft. Gods Woord is hem niet onbekend. Hij was altijd de beste van zijn klas en had steeds de hoogste cijfers voor godsdienst. Hij wist allang waar Jezus was, maar hij heeft er nooit over nagedacht. Christus is altijd iets vaags, iets vreemds voor hem geweest. Nooit heeft hij aan Hem gedacht als een werkelijk levend Mens. Hij heeft

Hem nooit gezien als de Zaligmaker van zondaren.

'O', zucht Palko, als ik maar sneller aan het eind van het Boek was, dan zou ik alles weten. Maar het is belangrijk dat ik regel voor regel en woord voor woord lees. Het gaat zo langzaam, maar ik durf niets over te slaan, want ik weet niet op welke bladzijde staat hoe ik de weg naar dat Land moet vinden.'

'Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven.' Lesina zegt deze woorden zacht voor zich heen.

28. Ootmoed

Waar staat het?

Petrus schrijft in 1 Petrus 5:5: 'Zijt (wees) met de ootmoedigheid bekleed; want God wederstaat de hovaardigen, maar den nederigen geeft Hij genade.' Petrus geeft hier een voorbeeld. Het woordje 'bekleden' betekent: omgorden, aankleden, een kleed aandoen. Dit wijst op de kleding die mensen droegen. Slaven droegen een wit schort om hun slavenwerk te doen. De Heere Jezus deed een linnen doek om Zich heen bij de voetwassing. Er staat dat 'Hij Zich omgordde' (Johannes 13:4). Soms dragen mensen rouwkleren. Door de zwarte kleur van hun kleren laten ze zien dat ze verdriet hebben. Soms dragen mensen feestkleren, om te laten zien dat zij blij zijn. Zoals mensen rouwkleren of feestkleren dragen om te laten zien dat ze verdrietig of blij zijn, zo moeten wij in dit leven laten zien dat wij ootmoedig willen zijn.

Wat betekent het?

Wat is ootmoed? Het is kleinheid. Kleinheid betekent hier niet dat je lichaam klein wordt. Het betekent ook niet dat je minderwaardig over jezelf moet denken. Maar het betekent dat je klein gaat denken over jezelf. Je vindt jezelf niet meer zo belangrijk. Als je ootmoedig bent, leer je dat je in alles afhankelijk bent van God. Dat betekent dat je bij alles wat je doet, Zijn hulp nodig hebt.

De Heere Jezus heeft Zijn discipelen geleerd wat ootmoed is. Dat heeft Hij gedaan toen Hij een kind tussen Zijn discipelen zette. Het staat in Mattheüs 18:3. Hij zei tegen de discipelen dat ze als een kind moesten worden. Een kind is afhankelijk en heeft in alles hulp nodig. Zo moeten wij leren dat we afhankelijk zijn van God en dat we Hem om hulp moeten vragen. Het werk van God wordt zichtbaar in de ootmoed van mensen.

De Heere Jezus gaf een duidelijk voorbeeld van ootmoed, toen Hij de voeten van Zijn discipelen waste (Johannes 13). Hij, Die de Meeste was, deed het werk van de minste. De Koning deed het werk van een slaaf. Zijn discipelen moesten bereid zijn om het minste werk te doen. Zij discussieerden wie van hen de meeste zou zijn. Maar de Heere Jezus leerde hen ootmoed.

Ook voor ons is het moeilijk om ootmoedig zijn, omdat wij van nature hoogmoedige mensen zijn. Maar de Heilige Geest kan ons door genade leren hoe we de minste kunnen zijn.

Natuurlijk is het niet genoeg als de ootmoed alleen aan de buitenkant van je leven te zien is. Het hoort van binnenuit te komen, uit je hart. Maar dan is het ook aan de buitenkant te zien. Zo zegt de kleding die iemand draagt ook vaak iets over zijn innerlijk.

Je kleding heb je de hele dag aan. Zo moet ook de ootmoedigheid de hele dag aan je te zien zijn, bij alles wat je doet. De ootmoed vanbinnen, in je hart, moet aan de buitenkant te zien zijn. Je moet er dus mee 'bekleed' zijn.

Ootmoed is het tegenoverstelde van hoogmoed. Hoogmoedige mensen hebben grote gedachten van zichzelf. Van nature zijn we allemaal hoogmoedig. Dat was de eerste zonde van Adam in het paradijs. Hij wilde als God zijn. En die hoogmoed leeft ook bij jou in het hart. Door genade maakt de Heere je ootmoedig. We lezen in Psalm 138:3 (berijmd): 'Hij slaat toch, schoon oneindig hoog, op hen het oog, die nederig knielen.' Dat betekent dat God hoog in de hemel woont en let op degenen die ootmoedig knielen.

Wat betekent het voor jou?

Ben jij ootmoedig? Dan wil je de minste zijn, ben je bescheiden en denk je klein van jezelf. Petrus heeft het van God geleerd. Hij was hoogmoedig. Hij dacht dat hij de beste van alle discipelen was. Hij dacht dat hij als enige de Heere Jezus trouw zou blijven toen de Heere Jezus gevangen genomen werd. Hoewel Petrus het goed bedoelde, was het hoogmoedig. Petrus verloochende de Heere Jezus. Toen heeft God hem nederig gemaakt. Petrus leerde zichzelf kennen. Petrus heeft zich toen diep leren schamen voor God en de mensen. Daarom schrijft hij later in zijn brief: 'Zijt met de ootmoedigheid bekleed' (1 Petrus 5:5). Petrus weet dat ootmoed zo nodig is. Gods kinderen leren dat God hen steeds opnieuw ootmoedig moet maken.

Als God in je hart werkt, maakt Hij je ootmoedig. Toen aan Augustinus werd gevraagd wat het belangrijkste is voor een christen, was zijn antwoord: 'Ootmoed.' En toen aan hem gevraagd werd: 'En wat komt op de tweede plaats?' zei hij: 'Ootmoed.' En toen gevraagd werd: 'En wat komt op derde plaats?' zei hij: 'Ootmoed.' Hieruit kun je leren hoe belangrijk ootmoed is. Vraag aan God of Hij ook jou die ootmoed wil leren.

Samenvatting 'ootmoed'

Een mens die ootmoedig is, denkt klein van zichzelf, is bescheiden en wil de minste zijn.

Boekennieuws

"Bij de Bron; Bijbelse kernwoorden uitgelegd"; Inge van Helle van Dijke (red.); uitg. Den Hertog, Houten; 175 blz.; € 13,50. www.helpende handen.nl

Bij de Bron; Bijbelse kernwoorden uitgelegd

Dit boek is - op initiatief van Helpende Handen - geschreven door de predikanten M. Joosse, A. Schot en H.A. van Zetten. Ze geven een duidelijke en getrouwe uitleg van 52 Bijbelse kernwoorden, zoals, om er enkele te noemen: aannemen, aanvechting, belijden, dienen, gerechtigheid, hoop, ootmoed.

Er is grondig nagedacht over zowel de inhoud als over de manier waarop de uitleg het duidelijkst zou zijn. Daarom is dit boek geschikt voor alle jongeren; óók voor jongeren zonder autisme. In verband daarmee wijzen Sharon, Inge en Tineke (medewerksters van Helpende Handen) in het Voorwoord op een aantal bijzondere kenmerken:

- Het is geschreven voor jongeren die het fijn vinden om een vaste structuur te hebben bij het lezen uit de Bijbel.
- Ieder hoofdstuk is op dezelfde manier opgebouwd.
- Elk hoofdstuk bestaat uit drie delen, die je kunt herkennen aan de symbolen en bijbehorende vragen: waar staat het, wat betekent het, wat betekent het voor jou?
- Na deze drie onderdelen wordt elk hoofdstuk afgesloten met een korte samenvatting.

Het is een goed initiatief geweest van Helpende Handen om tot een dergelijke uitgave te komen. Veel mensen hebben meegelezen en meegedacht. Beeldspraak en onbekende woorden worden duidelijk uitgelegd. Een goede inhoud en een overzichtelijke opbouw gaan samen op. Ook is achterin een register opgenomen van de in het boek genoemde Bijbelteksten, van aanhalingen uit de belijdenisgeschriften en van de aangehaalde psalmen en gezangen. Het is geschreven voor jongeren vanaf ongeveer 14 jaar. Maar al ben je/bent u ouder, neem het rustig ter hand. Want het is erg leerzaam. En natuurlijk, bij alle goede inhoud en didactische inspanningen is één ding nodig: God zegene het door Zijn Geest tot zaligheid.

ds. C. Hogchem, Genemuiden

"Leer ons bidden", ds. A.T. Huijser; uitg. Den Hertog, Houten; 132 pag.; € 14,90.

Leer ons bidden

Opnieuw verscheen er een pennenvrucht van onze geliefde medebroeder ds. A.T. Huijser. Mocht ik een enkel jaar geleden het boek "In uw spoor" - over de tien geboden - aanprijzen, nu is mij gevraagd een recensie te schrijven over het boek "Leer ons bidden". Dit gaat over het volmaakte gebed. Opnieuw betreft het een bewerking van catechismuspreken die onze broeder heeft gehouden in zijn gemeente Sliedrecht: grondig, eerlijk, onderwijzend en soms heel direct en scherp worden de aanspraak, de beden en het slot van het volmaakte gebed besproken. In hoofdstuk 1 legt de schrijver het verband uit tussen het gebod en het gebed. Dat is eigenlijk de samenhang tussen de beide boekjes. Elk hoofdstuk wordt afgesloten met een aantal vragen die heel goed in gezinsverband kunnen worden besproken.

In het bijzonder wil ik aandacht vragen voor de tere en onderwijzende inleiding van deze uitgave, die gaat over onze binnenkamer. Hier komen zeer persoonlijke vragen aan de orde, zoals: ken ik een gebedsleven, heb ik een gebedsplaats, hoe is het met mijn gebedsorde en gebedsdiscipline? Vooral wat hier gezegd wordt over 'de lege binnenkamer' houdt ons allen wel een spiegel voor. Drie citaten wil ik nog noemen: 'Het ware bidden is een levensken-

merk van de christen.' 'Alles wat van het gebed kan afleiden, dient buitengesloten en uitgebannen te worden, uit de binnenkamer.' En tot slot een citaat dat onze broeder aanhaalt uit een catechismus-preek van wijlen ds. A.F. Honkoop, tegen wie zijn vader (wijlen ds. P. Honkoop sr.) zei: 'Gods oprechte kinderen herken je aan hun gebed (...). Luister maar of Jezus een plaats in het gebed heeft'. Neem, lees en herlees, en zoek vooral 'door gebeden met ernst Gods aangezicht'. Tot slot dacht ik: Hoe staat het met de verhouding tussen onze ambtelijke/gezinsgebeden en onze persoonlijke gebeden? Eeuwig wonder zal het zijn, als we door soevereine, wederbarende genade persoonlijk begrepen mogen liggen in de voorbede van Christus.

ds. A. Verschuure, Capelle a/d IJssel

Kerknieuws

PREEKBEURTEN VAN DS. J.S. VAN DER NET

Onze emeritus predikant uit Houten, ds. Van der Net, laat weten dat hij door Gods goedheid gelukkig weer herstellend mag zijn. Maar dit proces verloopt langzaam. Daarom hoopt hij in staat gesteld te worden om een-

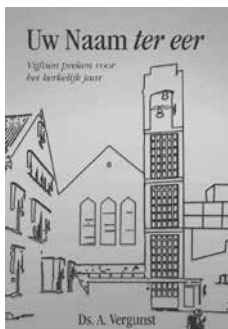
maal per zondag te preken. Meestal zal dat 's morgens zijn. Maar zijn weekbeurten moeten vooralsnog vervallen. Graag hiervan goede nota nemen.

MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2018

Pag. 301, gemeente **WERKENDAM**.

Het woord 'Vacant' ingaande 12 september vervangen door 'Ds. H.J. Agteresch'. Zijn nieuw adres resp. zijn telefoonnr. is vanaf nu: Sigmondstraat 49, 4251 ZA Werkendam, tel. (0183) 505756.

Berichten

PREKENBOEK DS. A. VERGUNST

Deze maand verschijnt bij uitgeverij De Banier een prekenbundel van ds. A. Vergunst, "Uw Naam ter eer". Ds. Vergunst was docent aan de Theologische School in Rot-

terdam. De opbrengst van het boek is ook bestemd voor de Theologische School. De preken van ds. Vergunst die in dit boek zijn opgenomen, zijn alle hertaald, wat de leesbaarheid ten goede is gekomen. Het boek bevat vijftien preken voor het kerkelijk jaar, die geschikt zijn voor de leesdienst maar ook voor persoonlijk gebruik. De bundel wordt ingeleid door ds. J.J. van Eckveld.

De prijs bedraagt € 19,95, te vermeerderen met € 4,- verzendkosten. Bij meerdere exemplaren zijn de verzendkosten lager. Bestellen (o.v.v. naam, adres, telefoonnummer en het aantal boeken) kan via e-mail: actiets@kliksafe.nl, of op tel.nr. 0614-489595 (op werkdagen tussen 19.30 en 21.00 uur).

PROMOTIE DS. J.M.D. DE HEER

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Middelburg-Centrum deelt mee dat op maandag 1 oktober zijn predikant, de weleerwaarde heer ds. J.M.D. de Heer, zijn

proefschrift hoopt te verdedigen aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Het proefschrift heeft als titel: *'Spiegel & spanningsbron'. 'Opinievorming in reformatorische kerken over de evangelische beweging en de charismatische vernieuwing.'*

De promotieplechtigheid is openbaar en heeft plaats om 11.45 uur in de aula van de universiteit, De Boelelaan 1105 (hoofdingang) te Amsterdam.

Wij nodigen u hartelijk uit tot het bijwonen van deze plechtigheid. Na afloop wordt een receptie gehouden, eveneens in het gebouw van de universiteit.

Wilt u via mailadres scribagergemiddelburgc@kliksafe.nl laten weten of en met hoeveel personen u hoopt te komen?

Namens de kerkenraad,

J.P. Bosman, tweede voorzitter

G. van Kralingen, scriba

WERKGROEP VOOR STUDENTEN

Studeer je en ben je op zoek naar een studentenkring in (de buurt van) de stad waar je studeert? Kijk dan voor data en meer informatie op onze website www.werkgroepstudenten.nl

WELKOM OP DE A-, B- EN C-CURSUSSEN VAN DE CGO

Wilt u meer weten van de Bijbel en de belijdenis? Voelt u zich betrokken bij de kerk en ethische vragen? Dan is de A-, B- of C-cur-

sus van de Cursus Godsdienstonderwijs iets voor u! Er is een tweejarige cursus voor beginners (A-cursus) en een tweejarige cursus voor gevorderden (B-cursus). Er wordt lesgegeven in de vakken Bijbelkunde, Dogmatiek, Ethiek, Kerkgeschiedenis, Bijbelse oudheidkunde, Kerkelijke Oriëntatie / Apologetiek. De cursussen starten begin september in Amersfoort, Dordrecht, Goes, Gouda en Rijssen.

De C-cursus wordt gegeven in Amersfoort, Dordrecht en Goes en omvat negen zaterdagochtenden, waarvan er zes in het teken staan van 400 jaar Nationale Synode van Dordrecht 1618-1619 en waar tijdens drie ochtenden Bijbelkunde wordt gegeven. Er wordt lesgegeven door diverse CGO-docenten en predikanten. Voor meer informatie en inschrijving, zie www.cgo.nu.

FIETSSPUZZELTOCHT IN TILBURG

Fietspuzzeltocht van ca. 35 km door landelijk en bosrijk gebied in Tilburg op zaterdag 15 september. Vertrekpunt: inloopcentrum 'Het Kruispunt', Offenbachstraat 105. Starttijd: tussen 10.00 en 11.00 uur. Vrijwillige bijdrage t.b.v. evangelisatiewerk in Tilburg in collecte-pot inloopcentrum. Aanmelden kan telefonisch: 013-4557382 (dinsdag t/m donderdag van 14.00 tot 17.00 uur) of via www.inloopcentrumhetkruispunt.nl

FIETS- EN AUTOTOCHT IN DE BETUWE

Fiets- en autotocht in de Betuwe op za-

terdag 15 september. Fietsroute: 25 en 40 km, autoroute: ca. 80 km.
Vertrek- en eindpunt: bij kerk Gereformeerde Gemeente in Opheusden.
Starttijd: tussen 10.00 en 13.00 uur.
Kosten deelname fietstocht: € 5,- p.p., maximaal € 15,- per gezin.
Kosten deelname autotocht: € 12,50 per auto.
Voor huren (elektrische) fiets: Johan van Noort, tel. 06-51 87 58 46. Huur fiets: € 10,-, elektrische fiets: € 19,-.
De opbrengst is t.b.v. Stichting Vluchtelingenwerk in Lesbos.

KOOR- EN PSALMZANGAVOND IN OPHEUSDEN

Koor- en psalmzangavond met bovenstem op zaterdag 15 september, aanvang 19.30 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Opheusden, m.m.v. het chr. Urker Visserskoor Cresendo, de Betuwse Bovenstemgroep en organist: Pieter Heykoop. Algehele leiding: ds. W. Mouw. Collecte.

VERKOPINGEN

Dordrecht

Verkoop, te organiseren door de zendingsvereniging Lioba te Dordrecht, op zaterdag 29 september, van 10.00-15.00 uur, in het

gebouw van het Wartburgcollege, locatie Marnix, Prof. Waterinklaan 41. De opbrengst is t.b.v. kerk en zending.

Zwijndrecht

Verkoop in woonzorgcentrum Nebo te Zwijndrecht, Hoofdland 1, op zaterdag 15 september, van 10.00-14.00 uur. Er is ook een informatiestand waar u uw vragen kunt stellen over thuiszorg en het wonen in Nebo. De opbrengst komt ten goede aan voorzieningen t.b.v. de bewoners.

TWEDEHANDS KLEDINGBEURS TE CAPELLE A/D IJSSEL

Tweedehands kledingbeurs op vrijdag 21 september, van 19.00 tot 20.30 uur, in de Elimkerk van de Gereformeerde Gemeente te Capelle aan den IJssel.
Kinderkleding van maat 80-176 en dameskleding van maat xs-xxl. 50% van de opbrengst is t.b.v. bouwfonds. Wilt u kleding inleveren? Mail dan naar: kinderklodingbeurselim@outlook.com.

KINDERKLEDINGBEURS TE SCHERPENZEEL

Kinderkledingbeurs op zaterdag 15 september, van 10.00-11.30 uur, in de fietsenkelder van de Sionkerk van de Gereformeerde

Gemeente te Scherpenzeel. De opbrengst is t.b.v. ZGG.

KERKHISTORISCHE WANDELINGEN MIDDELBURG

Kerkhistorische wandelingen met herinneringen aan dominee Smijtegelt op donderdag 20 september en dinsdag 23 oktober. Start vóór het oude stadhuis op de Markt om 15.00 uur. De wandeling met gids voert langs oude kerken en hun bewogen geschiedenis. Opbrengst (vrijwillige bijdrage) is bestemd voor de Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht. Groepen op afspraak.
Aanmelding: P.C. Beeke, p.c.beeke@kliksafe.nl / 0118-633828.

REGIO-AVOND VERENIGING 'EEN HANDREIKING' TE VEENENDAAL

Op donderdag 27 september houdt mw. L.W. Karels, werkzaam bij Eleos (de Fontein), voor de vereniging 'Een Handreiking' een lezing met als thema 'Mijn naaste heeft een depressie; hoe ga ik daarmee om?'. Familieleden en naasten van psychisch zieken zijn welkom. Collecte ter bestrijding van onkosten. Locatie: kerk Gereformeerde Gemeente te Veenendaal. Aanvang: 19.45 uur. Meer informatie via www.eenhandreiking.nl, tel. 030-6920612 of per mail via w.ebbers@hetnet.nl

Kerkdiensten

ZONDAG 9 SEPTEMBER 2018

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 17.30 uur kand. H.J. Agteresch; Aalst 15.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 15.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Arnhem 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Barendrecht 10.00 en 15.30 uur ds. M. Joosse; Barneveld-Centrum 9.30 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. W.A. Zondag; Bodegraven 10.00 uur ds. J.S. van der Net en 19.00 uur ds. G. Clements; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. A. Verschuure; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 15.00

uur ds. J. van Rijswijk; Den Haag-Scheveningen 9.30 uur ds. W. Harinck; Deventer 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. R.A.M. Visser; Dinteloord 10.00 uur ds. M.H. Schot en 14.30 uur ds. K. Boeder; Dirksland 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 19.00 uur ds. R. Kattenberg; Dordrecht 10.00 en 15.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Elspeet 11.30 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. R.A.M. Visser; Enter 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. C. Hogchem; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 19.00 uur ds. C. Sonneveld; 's-Gravensande 9.30 uur ds. A.J. Gunst; Haamstede 19.15 uur ds. G.J. Baan; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. E. Bakker en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Herkingen 14.30 uur stud. M.L. Dekker; Hilversum 16.00 uur ds. P. Mulder; Hoedekenskerke 14.00 uur ds. G.J.

Baan; Hoofddorp 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Houten 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 16.00 uur ds. W.A. Zondag; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kamperland 14.30 uur ds. D. de Wit; Kapelle-Biezelinghe 10.00 en 15.00 uur ds. C.J. Meeuse; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburger; Leerdam 15.00 uur kand. H.J. Agteresch; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Meeuwen 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. M. Karens; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. A.J. de Waard; Mijdrecht 19.00 uur ds. B. Labee; Moerkapelle 9.30 uur ds. H. Paul; Naaldwijk 16.00 uur ds. A.J. Gunst; Nieuwer ter Aa 10.00 uur ds. J. Driessen en 19.00 uur stud. P.C. Vlot; Nieuwe-Tonge 10.00 uur stud. M.L. Dekker en 15.30 uur ds. A.J. de Waard; Nijkerk 14.30 uur ds. G. van Manen; Nisse 14.00 uur ds.

C. van Krimpen; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 18.00 uur stud. M.L. Dekker; Oostburg 10.00 uur ds. C. Harinck en 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Oosterend 10.00 en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Oosterland 14.30 uur ds. G. Pater; Oostkapelle 16.00 uur ds. A.P. Baaijens; Oostvoorne 19.00 uur ds. H. Brons; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Poederoijen 18.30 uur ds. J. Schipper; Poortugaal 18.00 uur ds. M. Joosse; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 17.00 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; Ridderkerk-Slikkerveer 16.30 uur ds. J. Driessen; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 15.00 uur ds. A. Schreuder; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 14.30 uur ds. P.D. den Haan en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; Rotterdam-Centrum 10.00 uur ds. W. Silfhout en 19.00 uur ds. L. Blok; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.00 uur kand. H.J. Agteresch en 15.00 uur (H.D.) ds. F. Mulder; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 uur ds. J. Schipper en 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. M.H. Schot; Stolwijk 19.00 uur ds. W. Silfhout; Terneuzen 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 14.30 uur ds. S.W. Janse; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. P. Mulder; Utrecht 12.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 uur ds. W.J. Karels en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur (afscheidsdienst) ds. G.J. Baan; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 18.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 9.30 en

15.00 uur stud. P.C. Vlot; Wolphaartsdijk 18.00 uur ds. S. Maljaars; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 en 17.00 uur ds. H.E.P. Fortuyn; Zwolle 19.00 uur (H.D.) ds. A. Schot.

DINSDAG 11 SEPTEMBER 2018

Amsterdam 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Hoofddorp 19.45 uur ds. C.J. Meeuse; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur (voor de zending) ds. A. Verschuure; Leerdam 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Lisse 19.45 uur (voor de zending) ds. S. Maljaars; Marknesse 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Nijkerk 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Oosterland 19.30 uur ds. J. Schipper; Poortvliet 19.30 uur ds. G. Pater; Rilland-Bath 19.30 uur ds. E. Bakker; Stolwijk 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

WOENSDAG 12 SEPTEMBER 2018

Barendrecht 19.30 uur ds. C. Hogchem; Ede 14.00 uur (huw.bev.) ds. M. Joosse; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. W. Vischer; Werkendam 14.30 uur ds. G.W.S. Mulder (bevestigingsdienst) en 19.00 uur (intrededienst) ds. H.J. Agteresch.

DONDERDAG 13 SEPTEMBER 2018

Barneveld-Centrum 19.30 uur (voor de zending) ds. W. Mouw; Bodegraven 19.30 uur ds. M. Joosse; De Valk-Wekerom 14.30 uur (huw.bev.) ds. B.J. van Boven; Den Helder 19.30 uur ds. W. Harinck; Goes 19.30 uur (voor de evangelisatie) ds. C. van Ruitenburch; 's-Gravenzande 13.30 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen; Hendrik-Ido-Am-

bacht 19.45 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Houten 19.45 uur ds. W.A. Zondag; Kortgene 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Krabbendijke 19.00 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveld; Middelharnis 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Naaldwijk 19.45 uur ds. J.W. Verweij; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. G. Beens; Scherpenzeel 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure; Soest 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. M. Karens; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. J. van Rijswijk.

VRIJDAG 14 SEPTEMBER 2018

Barneveld-Centrum 13.15 uur (huw.bev.) ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. van Laar; 's-Gravenpolder 16.00 uur (huw.bev.) ds. C. Harinck; Middelburg-Zuid 13.30 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen en 18.45 uur (huw.bev.) ds. C.J. Meeuse; Scherpenisse 13.45 uur (huw.bev.) ds. M. Blok; Sliedrecht 15.00 uur (huw.bev.) ds. A.T. Huijser.

ZATERDAG 15 SEPTEMBER 2018

Kampen 14.30 uur (aangepaste dienst) ds. D.W. Tuinier; Moerkapelle 15.00 uur (aangepaste dienst) ds. W. Harinck.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 9 SEPTEMBER 2018

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

We willen iedereen hartelijk bedanken voor alle felicitaties, in welke vorm dan ook, die we ontvingen bij de geboorte van onze dochter Alianne.

René en Karinda Wolfert-Bechtum
Dirksland

D.V. zaterdag 15 september Verkoop op De Schutse!

Van 10.00 - 16.00 uur aan de
Coentjesweg 43 in **Oud-Vossemeer**
Graag nodigen wij u van harte uit!

Advertenties

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Werkendam geeft met grote droefheid kennis dat de Heere op Zijn tijd heeft weggenomen haar oud-ambtsbroeder de heer

Leendert van Vuuren

op de leeftijd van 95 jaar.

In alle getrouwheid en met grote bewogenheid en liefde mocht hij, met de aan hem geschonken gaven, de gemeente 28 jaar dienen. Van 1977 tot 1981 diende hij de gemeente als diaken en van 1982 tot 2005 als ouderling.

De HEERE mocht bij dit smartelijk verlies zijn kinderen, kleinkinderen en verdere familie willen ondersteunen met Zijn nabijheid en vertroosting.

Namens de kerkenraad, A.E. Brijder, preses
J.A. de Ron, scriba

Werkendam, 26 augustus 2018

NU OOK IN DE HOEKSCHE WAARD

VAN WAGENINGEN
BEGRAAFNISVERZORGING

Na ruim 50 jaar als familiebedrijf op Goeree-Overflakkee werkzaam te zijn geweest willen wij onze activiteiten uitbreiden naar de Hoeksche Waard.

Ons familiebedrijf kenmerkt zich door betrokkenheid, betrouwbaarheid en persoonlijk contact.

Wij verzorgen alleen begrafenissen.

Voor informatie:

J. van Wageningen

Westdijk 31, 3244 BM Nieuwe Tonge

Telefoon 0187 651616 Mobiel 06 53241569

www.begraafnisverzorgingvanwageningen.nl

Vakantiewoning **Haus Irmgard**
Geschikt voor groepen tot 30 pers.
Duitsland, Hunsrück.
0049 (0)1733912483
www.hausirmgard.nl

**Vereniging
Een Handreiking**
Reformatische vereniging voor familieleden van psychisch zieken

D.V. Dinsdagavond 25 september
Regio-avond afd. Zuid
Onderwerp: **Geloofsbeleving bij
psychische problemen**
Locatie: Petrakerk,
Goessestraatweg 18 te Kapelle
Inloop 19.30 u. Toegang gratis,
collecte voor de onkosten.
Iedereen hartelijk welkom!

W werkmetailent.nl

THUIHULPCONSULENT NPV - VEENENDAAL
LEERKRACHT GROEP 7 HET KOMPAS - MONTFORT
DIVERSE FUNCTIES VAN LEEUWEN AUTO'S - KESTEREN/V'DAAL
LID RAAD VAN TOEZICHT BETHANIË - EDE
SECRETARESSE + ADMINISTRATEUR ROELOFS & HAASSE - RIJSSEN
DIVERSE FUNCTIES SLOT FRANS & CO - 'S GRAVENPOLDER

Te huur: ons geheel vernieuwd **6-pers.
vakantiehuis** "klein Kwistegelt" **tussen
Aagtekerke en Domburg**, middenin de
natuur, dichtbij de duinen en het strand.
Voor info: visser03@planet.nl of
bel 0619826960.

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
voor jong en oud, Voordeelboeken,
Tweedehands, CD's en bladmuziek.

Ervaar hoe helder en duidelijk
Boston, Brakel, Comrie, e.a. de leer
van de reformatie verwoorden

Meld u nu aan

En ontdek hun rijkdom in de
vorm van vraag en antwoord

www.cursussenoudvaders.nl

tel. 0118-583025 / 0172-532796

**Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl**

STEUNEN WAAR

HET NODIG IS

Vast gelopen of hulp nodig? Worden de zorgen te groot of het verdriet te zwaar? Bloei Psychosociale Hulpverlening biedt hulp wanneer het even niet meer gaat en staat open voor iedereen die ondersteuning, advies of begeleiding wenst.

Ik, Dorathé, bied begeleiding aan kinderen, jongeren en volwassenen. In de ondersteuning richt ik mij o.a. op:

- Familie/relatieproblemen
- Persoonlijke problemen
- Rouw en verlies

Kijk voor het uitgebreide aanbod op
www.bloei-hulpverlening.nl of bel
naar 06-36462176 en maak vrijblijvend
een gratis kennismakingsgesprek.

Dorathé van Leeuwen
Waterschans 24
3905 XR Veenendaal

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

**Heerlijk na-zomereren op Terschelling,
in Ommen, Hardenberg of Diffelen**
voor weinig! Reeds v.a. € 150 p.w!
Stacars/chalets - Kijk op
www.vdsluisvakanties.nl
of bel 0512-516096

ABCCONSULTS

Precies de hulp die je nodig hebt!

Voor ons kantoor in Woerden zijn wij op zoek naar een

**medewerker
communicatie**

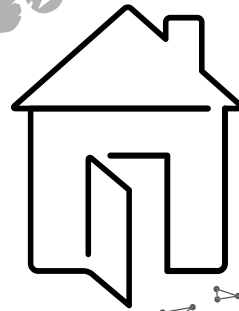
www.zgg.nl/vacatures

Kijk voor meer informatie op
www.zgg.nl/vacatures. Reageren
kan tot 20 september 2018.

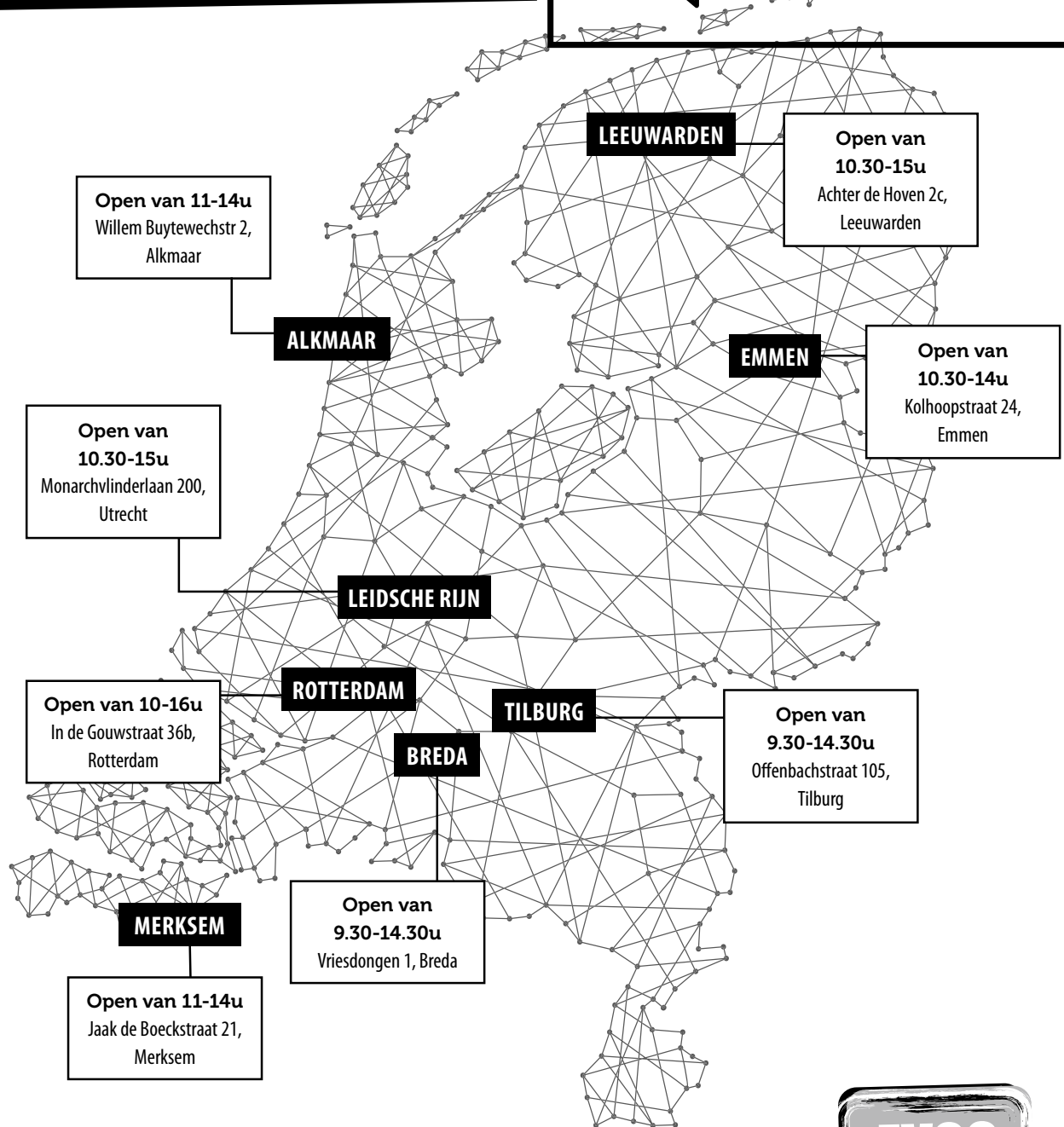

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN

**ZATERDAG 29 SEPTEMBER
OP ALLE EVANGELISATIEPOSTEN**

**Open
Huis
29-9**

>> VOOR MEER INFORMATIE: WWW.EVGG.NL

EVANGELISATIE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

SHG al meer dan 35 jaar een begrip

Kraamzorg
Bel voor informatie:
0187 - 48 91 73

Ma t/m vr: 9.00 - 11.00 uur /
13.00 - 15.00 uur.
Tevens op vr: 19.00 - 21.00 uur.

SHG is op zoek naar kraamverzorgenden
fulltime/parttime

Zie voor informatie en aanmelden www.shgzorg.nl

Herfstmarkt Huize Winterdijk
D.V. zaterdag 29 september van 10.00 tot 15.00 uur. Allen hartelijk welkom!
Voor meer informatie zie:
www.huizewinterdijk.nl

Huize Winterdijk -- Winterdijk 8 --
2801 SJ Gouda -- 0182-680000

KOOR- EN PSALMZANGAVOND MET BOVENSTEM

D.V. zaterdag 15 september 2018
Ger. Gem. Opheusden
Aanvang 19.30 u/kerk open 18.45 u
Alg. leiding **Ds. W. Mouw**
m.m.v. **Chr. Urker Visserskoor Crescendo**
o.l.v. **Louwe Kramer**
Betuwse bovenstemgroep
Organist Pieter Heykoop
Toegang vrij/collecte

HUIB RUIJGROK
ERFRECHT & NALATENSCHAPPEN

Juridisch advies en administratieve en praktische hulp bij:

- nalatenschappen
- testamenten
- erfbelasting
- bewind en executele

Burg. Houtkoperweg 7 4033 BJ Lienden
T 0344 745 104 M 06 19452290
info@huibruijgrok.nl www.huibruijgrok.nl

VAN STAVEREN
Begravenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar 0172 23 33 38
vanstaverenbegravenisverzorging.nl

Praktijk den Uijl
 biedt hulp vanuit een Bijbelse visie aan kinderen, jongeren en volwassenen bij o.a:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

Veelal worden de gesprekken (gedeeltelijk) vergoed vanuit de aanvullende verzekering. Informeer hiervoor bij uw zorgverzekeraar.

Praktijk den Uijl
psychosociale hulpverlening & contextuele therapie

Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle a/d IJssel
010 - 7 411 411
06 43 85 85 08
info@praktijkdenuijl.nl

Gesprekslocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke
www.praktijkdenuijl.nl

Zorggroep Sirjon is een landelijk werkende zorginstelling waarvan het kantoor gevestigd is in Ridderkerk. Sirjon bestaat onder andere uit de werkmaatschappijen Siloah en SVRO. Vanuit een reformatorische visie wordt wonen, welzijn en zorg geboden aan ouderen en mensen met een verstandelijke beperking. Sirjon biedt de zorg- en dienstverlening in en vanuit een netwerk aan locaties verspreid over het land. De grondslag van Sirjon is de Bijbel en daarop gebaseerd de drie Formulieren van Enigheid. De Raad van Toezicht van Sirjon houdt conform de Governance Code integraal toezicht op het beleid van de Raad van Bestuur, de identiteit en op de algemene gang van zaken binnen de zorggroep.

Zorggroep Sirjon komt graag in contact met gegadigden voor de functie van

Lid Raad van Toezicht

Portefeuille branchekennis

Lid van Raad Toezicht

Portefeuille netwerken

De vacatures

Deze vacatures ontstaan in verband met het bereiken van de maximale zittingstermijn van twee van de leden. De portefeuillehouder branchekennis is bij voorkeur een arts, of iemand met aantoonbare medische expertise. Van beide kandidaten wordt verwacht dat zij in staat zijn verbandingen aan te brengen en te onderhouden, zowel binnen de Raad van Toezicht als met de Raad van Bestuur. U beschikt over de eigenschappen en de uitstraling om indien nodig extern een rol te vervullen in het belang van de organisatie.

Naast bovengenoemde zaken vragen wij het volgende van u:

- Affiniteit met de ouderenzorg en/of gehandicaptenzorg.
- De competentie om strategische vraagstukken en ontwikkelingen in de langdurige zorg te beoordelen en daarin te adviseren.
- Het vermogen om te adviseren bij ontwikkelingen in de organisatie in relatie tot haar kerkelijke, politieke en maatschappelijke context.
- Een gezonde balans tussen onafhankelijkheid en collegialiteit.
- Invulling geven aan advies- en klankbordfunctie richting de Raad van Bestuur.
- Minimaal HBO werk- en denkniveau.
- Belijdend lid van de Gereformeerde Gemeenten of Christelijke Gereformeerde Kerken.

Leden van de Raad van Toezicht ontvangen een vergoeding die past binnen de richtlijnen van de NVTZ.

De procedure

U kunt uw reactie uiterlijk tot D.V. 22 september 2018 schriftelijk richten aan: Selectiecommissie RvT Sirjon, Postbus 290, 2980 AG Ridderkerk, of per e-mail aan het secretariaat Raad van Bestuur Sirjon, secretariaatrvb@sirjon.nl o.v.v. vacature lid RvT. De gesprekken zullen plaatsvinden op D.V. dinsdag 2 oktober en woensdag 3 oktober tussen 13.30 - 17.00 uur in Ridderkerk.

Meer informatie?

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de voorzitter van de Raad van Toezicht, de heer J. van der Hart, tel. 06-53 89 96 09. Wilt u de volledige profielschets opvragen, neemt u dan contact op met het secretariaat Raad van Bestuur, tel. 088-275 45 00.

Sirjon
zorggroep

sirjon.nl

Gevraagd:
**Leidinggevende afdeling
Jeugd en gezin
Ambulant hulpverlener**

Voor meer informatie zie www.koc.nu
0318-517310 / info@koc.nu

begrafenisverzorging Den Hollander

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

🏠 Mozartlaan 13
3131ES Vlaardingen
☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

PSALMZANGAVOND + bovenstem
van Nieuw-Lekkerland/Ridderkerk/Waddinxveen
D.V. ZA. 8 SEPT. - 19.30 UUR - TOEGANG VRIJ!
GROTE KERK DORDRECHT
Organist: Pieter Heykoop (CD-opn.)
Meditatie: Ds. C. van Krimpen

Psychologenpraktijk
Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

**Hulpverlening aan kinderen,
jongeren en volwassenen**

Bij o.a.: ADHD • angst • burn-out • depressie • faalangst • fobie • gedragsproblemen • identiteitsproblemen • lichamelijke spanningsklachten • negatief zelfbeeld • onzekerheid • opvoedingsproblemen • paniek • piekeren • PDD-NOS • relatieproblemen • slaapproblemen • somberheid • spanning • stress • syndroom van Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:

T 0180 - 42 69 55
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus
Eminent
Domus
Monarke
Cantilena
enz.

Ruime ervaring
in zaal- en
kerkorgels

NIEUWERKERK A/D IJSSEL

Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

www.stolkorgels.nl

Krabbedijkje
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

Begravenisonderneming

Kroostweg 22
3704 ED Zeist
030 692 42 58
06 573 156 89

info@begravenisondernemingtreur.nl

www.begravenisondernemingtreur.nl

Zomermarkt & fietstocht Ede

Stichting Timotheos organiseert op D.V. zaterdag 15 september een grote verkoping (10-16 uur) en fietstocht (20 of 40 km, start tussen 9-12 uur) bij de OGGiN Ede-Wekerom (Hessenweg 54). Opbrengst volledig t.b.v. zendingswerk Bep Klok in Malawi. Meer informatie: www.timotheos.nl/ede

Komt u ook? Van harte welkom!

Doorlopend
ruime collectie
nieuwe en
gebruikte orgels
op voorraad.

Bezoek
vrijblijvend onze
showroom.

Orgelcentrum Het Binnenveld
Friesesteeg 56, Rhenen, tel 0317-612010

www.orgelcentrum.nl

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar
verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

Boekhandel
De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

**Ambtskleding
Kostuums en shirts op maat**

Klamar's
FASHION

's-Gravenstraat 63 | 4431 AB 's-Gravenpolder
0113 - 31 63 64 | 06 14 53 15 28
info@klamarsfashion.nl | www.klamarsfashion.nl
Voor openingstijden zie website.

Advies aan huis mogelijk
Maak vrijblijvend een afspraak!

sinds 1973

VAN MANEN
meesterlijke interieurs

kerkbanken | kerkstoelen | kansels
bankstoffering | doopvonts | lessenaars
collectezakken | liturgieborden

www.meesterlijke-interieurs.nl

✓ **Ambtskleding**
✓ **HERENKLEDING**
✓ **Trouwkostuums**

Geerts
herenkleding

Dorpsstraat 229
3925 KC Scherpenzeel
033 277 88 99
www.geertsherenkleding.nl

Kees van Asselt

begravenisondernemer

*Oor een waardige en stijlvolle verzorging met
aandacht voor persoonlijke wensen.*

Vraag **GRATIS** ons 'laatste wensen' boekje aan.

Woudenberg e.o. m. 06 15 45 11 30 i. www.kvanasselt.nl

Kom jij bij ons het verschil maken?

Beth-San, Moerkapelle:

- Begeleider, 28-32 uur per week
- Begeleider (slaapdiensten), uren in overleg

De Akker, Bodegraven:

- Begeleider De Rank, 24-32 uur per week
- Begeleider moeilijk verstaanbaar gedrag woning 20, 28-36 uur per week
- Coördinator zorg, 24 uur per week

Solliciteer via werkenbij.siloah.nl

Siloah richt zich op het bieden van zorg en ondersteuning aan mensen met een handicap waarbij de vraagstelling van de cliënt centraal staat. Siloah maakt deel uit van Zorggroep Sirjon.

SERVICE AAN HUIS

Bent u toe aan een nieuwe vloer, of wilt u uw houten/parketvloer op laten schuren?

Maak dan een vrijblijvende afspraak, wij komen graag bij u langs!

De Vloerenkoning.nl T: 06-19557166

E: info@devloerenkoning.nl
I: www.devloerenkoning.nl

(Herfst)vakantie of een paar dagen er tussenuit in de **Duitse Pfalz?** Wij verhuren twee zeer ruime **vakantiewoningen**, geschikt voor zowel klein als groot gezelschap. Ook verhuren we **fietsten!**

Info: www.beth-etham.de of onder tel.nr. 0049-6385-92 555 77 (Nederlandstalig)

Reformatiorische Psychologenpraktijk Nederland

Reformatiorische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding en psychologisch onderzoek aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rp nederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie, de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

Begrafenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begravenissen

	Hardinxveld-Giessendam 0184 - 61 11 54
Dag en nacht persoonlijk bereikbaar.	Waardenburg 0418 - 65 20 39
	Werkendam 0183 - 70 10 17
H. de Jongh	Dordrecht e.o. 078 - 641 27 40
D.D.E. Melieste	Nieuw-Lekkerland 0184 - 68 38 38
M.K. Ligthart	
A.J. van Lieburg	

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

BOEKEN EN MUZIEK VAN DER BOOM

Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20
www.boekhandelvanderboom.nl

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteurs: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E gjvanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Liedererf 19, 7364 BD Lieren
T 06-57773987
E jvthul@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,00 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober) voor het buitenland*: € 150,00 per jaar *afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

de Saambinder *Bewuste keuze*

Ds. Labee over:

Jefta's dochter [2]

Is het mogelijk om iets te schrijven over Jefta en zijn gelofte? Is zijn enige dochter echt geofferd ten brandoffer?

Jefta's ontsteltenis

In het vorige nummer schreven we over Jefta en zijn gelofte. Nu nog iets over de tweede gestelde vraag naar de *volbrenging* van die gelofte: Is zijn enige dochter echt geofferd ten brandoffer?

Over de geweldige veldslag en de verovering van twintig(!) steden lezen we slechts twee verzen (Richteren 11:32,33). Maar heel uitvoerig schildert de Heilige Schrift in de volgende zeven lange verzen de bijzonderheden bij thuiskomst van Jefta. Zijn enig kind komt uit, hem tegemoet met trommels en reien. Dan lezen we in vers 35: 'En het geschiedde als hij haar zag, zo verscheurde hij zijn klederen en zeide: Ach, mijn dochter, gij hebt mij ganselijk nedergebogen, en gij zijt onder degenen die mij beroeren; want ik heb mijn mond opengedaan tot den HEERE en ik zal niet kunnen teruggaan'. Waarom die ontsteltenis, als Jefta bij zijn belofte werkelijk gedacht heeft aan zijn dochter? Als er die hartelijke overgave was aan Gods leiding? Wel, de beslissing valt hier: Jefta's geslacht zal uitsterven. En ongetwijfeld zal het zien van zijn dochter, ook smart hebben opgeroepen: wat zal het voor haar betekenen?

Lezer/lezeres, verstaat u de zielsworsteling van Jefta? Er zijn in het leven van Gods kinderen tijden dat ze alles kunnen en mogen overgeven aan Hem, Die alle dingen regeert. Maar wat kan het spannen, als de Heere wegneemt wat ons zo lief is...

Toch wil Jefta niet terug. En nu blijkt zijn

bereidheid om dit offer te brengen. Zo mogelijk is het offer van zijn dochter nog groter. Onvoorwaardelijk stemt ze in met alles wat haar vader van haar vraagt! Nooit zal ze huwelijks-liefde en huwelijksvreugde kennen. En dat niet naar haar eigen keuze, maar opgelegd door haar vader. Zeggen we teveel, als we menen dat uit deze vrucht ook haar Godsvreze schittert?

Jefta's offer

En toen? Sommige verklaarders, waaronder Maarten Luther, menen dat Jefta zijn dochter echt heeft verbrand. M. Henry schrijft in zijn Bijbelcommentaar dat de letterlijke vervulling van de belofte hem het meest waarschijnlijk lijkt. Maar wij menen (onder andere met de kanttekeningen) dat Jefta zijn dochter *niet* heeft verbrand. Een man die zo goed de wet van God kende, wist dat het offer van een mens een gruwel was voor God. Verder is het verzoek van deze naamloze dochter om haar 'maagdom' te gaan bewenen. Terecht schrijven de kanttekenaren (63): 'Omdat het voortbrengen van kinderen te dien tijde zeer veel geacht, en het tegengestelde voor smadelijk gehouden werd. Zie Genesis 30 op vers 23. Merk hier en in het volgende, dat zij niet wil gaan wenen omdat zij geslacht of gedood en ten brandoffer zal moeten worden opgeofferd, maar alleenlijk spreekt van haar maagdom, overeenkomende met hetgeen dat in de volgende verzen verhaald wordt'. Dat sluit aan op vers 39a waar we lezen: 'En het geschiedde ten einde van twee maanden, dat zij tot haar vader wederkwam, die aan haar volbracht zijn gelofte die hij beloofd had; en zij heeft geen man bekend'.

Als we zo deze geschiedenis lezen, krijgt Jefta's naam in de galerij van de geloofshelden uit Hebrëeën 11:32 glans: 'En wat zal ik nog meer zeggen? Want de tijd zal mij ontbreken, zou ik verhalen van Gideon, en Barak, en Simson, en Jefta, en David, en Samuël, en de profeten'. Maar opnieuw wensen we niet te blijven steken in Jefta. We wijzen op God de Vader, Die een onuitsprekelijk groter Offer schonk: Zijn Eniggeboren Zoon; op God de Zoon, van Wie de levende Kerk belijdt: 'Die om ons mensen en om onze zaligheid is neergedaald'; op God de Heilige Geest, Die in een verloren zondaarshart, deze Christus wil verheerlijken. Want niet Jefta's maar *Zijn* Naam moet eeuwig eer ontvangen.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.

